

Hronika / Chronik

Izvještaj o radu Centra za balkanološka ispitivanja ANU BiH u 2007. godini

Tokom 2007. godine, Centar za balkanološka ispitivanja ANU BiH, iako još uvijek s minimumom stručnog kadra, nastavio je bilježiti proširenje svojih aktivnosti i njihovu uspješnu realizaciju.

Već početkom godine realiziran je Godišnjak XXXV/33 za 2006. godinu, zahvaljujući finansijskoj dotaciji Njemačkog arheološkog instituta iz Berlina te Federalnog ministarstva kulture i sporta, koji su prepoznali kvalitet i značaj ovog trenutno jedinog arheološko-balkanološkog časopisa u Bosni i Hercegovini. Časopis je upućen u razmjenu na preko 130 adresa u zemlji i inostranstvu.

Paralelno s ovim tekle su pripreme za izdavanjem dviju monografija dr. Veljka Paškvalina "Antički sepulkralni spomenici sa područja Bosne i Hercegovine" i Dr. Salmedina Mesihovića "Stari grad Sarajevo i gravitirajući prostor u prahistoriji i antici – preduslovi nastanka Sarajeva", koje su zbog obimnosti, ali i neophodnog pribavljanja finansijskih sredstava uvrštene u plan za 2008. godinu. U vezi s pripremom monografije dr. Paškvalina, neophodno je istaći podršku akademika Nenada Cambija, člana našeg Centra, i njegovu pomoć u recenziranju i dopunjavanju ovog za antičku historiju i arheologiju Bosne i Hercegovine veoma važnog djela.

U 2007. godini, saradnici Centra su bili angažovani na pripremi nekoliko naučno-istraživačkih projekata. U julu mjesecu pripremljeni su i na Konkurs Federalnog Ministarstva obrazovanja i nauke poslata dva projekta. Prvi, pod nazivom "Interdisciplinarno, naučno i zaštitno istraživanje ilirskog grada Daorsona (ΔΑΟΡΣΩΝ) iznad sela Ošanića (Stolac, istočna Hercegovina) – Faza I – sistematsko rekognosciranje i geodetsko snimanje areala gradskog područja DAORSONA (ΔΑΟΡΣΩΝ)" za cilj ima upotpunjavanje dokumentacije ovog u svjetskim razmjerama izuzetno značajnog helenističkog lokaliteta te pripremu za jedan veliki međunarodni projekat sistematskih istraživanja, konzervacije i reastauracije. Drugi projekat vezan je za trenutno najaktuelniji problem na području bosanskohercegovačke arheologije – zaštitna istraživanja dužinom trase Koridora V/c. Kako je evidentno da od strane nadležnih institucija nije učinjeno ništa na istraživanju i zaštiti postojećih i potencijalnih lokaliteta, sa svojim skromnim kapacitetima Centar je okupio grupu stručnjaka za projekat "Orijentaciono arheološko istraživanje na trasi koridora V/C na području Federacije Bosne i Hercegovine", koji je pripremna faza za zaštitna istraživanja koja bi odmah po tome trebala i uslijediti. Ovaj projekat je prihvaćen od strane Federalnog ministarstva

obrazovanja i nauke, te bi se u skladu s planom aktivnosti trebao realizirati u 2008. godini. Zbog velikog obima poslova na pripremi zaštite spomenika kulture koji su ugroženi izgradnjom ovoga auto-puta napravljen je još jedan znatno širi program istraživanja koji je prezentiran Federalnom ministarstvu kulture i sporta, na njihov javni poziv za finansiranje naučno-istraživačkih projekata.

U septembru (15-18) naučni savjetnik prof. dr. Blagoje Govedarica i saradnica Centra Melisa Forić učestvovali su na skupu "Dani Evropskog naslijeđa u Bosni i Hercegovini 2007. godine" u Čapljini i Stocu, koji je veoma uspješno organiziran od strane Federalnog ministarstva kulture i sporta. Tom prilikom je obavljen obilazak arheoloških nalazišta Ošanići, Mogorjelo i Desilo. U ovom okviru saradnici Centra su se također upoznali s rezultatima novih istraživanja srednjovjekovnog grada Visoki na brdu Visočica kod Visokog koje je u septembru ove godine preduzela stručna ekipa Zemaljskog Muzeja u Sarajevu, te sa ovogodišnjim rezultatima internacionalnih iskopavanja neolitskog naselja Okolište.

Težište rada u drugoj polovini godine bilo je na pripremama za novi broj Godišnjaka. Aktuelni Godišnjak sastoji se iz ukupno 13 radova, tri prikaza te hronike centra, a u njemu su učestvovali autori iz Srbije, Hrvatske, SR Njemačke, Australije i Bosne i Hercegovine. Radovi su na vrijeme pristigli u redakciju, završena je njihova redakcijska obrada, trenutno se nalaze u procesu digitalno-tehničke pripreme za štampu, tako da se izdanje ovog broja očekuje krajem januara 2008. godine. Časopis su finansijski pomogli Rimsko-germanska komisija Njemačkog arheološkog instituta iz Frankfurta na Majni, te Federalno ministarstvo kulture i sporta. Na sastanku saradnika Centra i članova redakcije Godišnjaka CBI održanog 18. 9. 2007. godine detaljno su razmotrene tekuće aktivnosti i iz okvira rada Redakcije Godišnjaka i potrebe njenog proširenja i internalizacije. U tom smislu je s radošću istaknut pozitivan odgovor akademika Radoslava Katičića na poziv za učešće u radu ove Redakcije.

U 2007. godini, dr. Veljko Paškvalin je radio na završnoj obradi i pripremi za objavljivanje rukopisa svoje disertacije "Antički sepulkralni spomenici sa područja Bosne i Hercegovine". Osim toga, uz pomoć saradnice Forić, radio je na selektiranju i fotografiranju materijala s Kamenjače u Brezi, za njegovo buduće publikovanje. U novom broju Godišnjaka dr. Paškvalin je učestvovao s prilogom o "Ulomku kasnoantičkog portreta s Gromila iz Šipova na Plivi". Prof. dr. Blagoje Govedarica tokom 2007. godine obavio je većinu organizacionih aktivnosti unutar Centra, kako onih koji se tiču Godišnjaka tako i pripreme naučno-istraživačkih projekata. Zahvaljujući njegovom angažmanu obezbijedena je finansijska dotacija od strane Rimsko-Germanske komisije Njemačkog arheološkog instituta. Saradnica Centra, Melisa Forić, osim svojih redovnih obaveza u Centru i redakciji Godišnjaka, u okviru dva velika arheološka projekta učestvovala je na terenskim istraživanjima na lokalitetu Desilo-Hutovo Blato kod Čapljine u Hercegovini, te u Okolištu kod Visokog. S grupom iz Rimsko-Germanske Komisije radila je na Ošanićima kod Stoca tokom geomagnetne prospekcije ovog lokaliteta. Osim ovoga bila je i u kraćoj studijskoj posjeti Institutu za prahistorijsku arheologiju Univerziteta u Beču. Tokom 2007. godine radila je i na sređivanju Arhive Centra.

Tokom 2007. godine ostvarena je veoma dobra saradnja s Federalnim ministarstvom kulture i sporta, koja će se, nadamo se, produžiti i proširiti i u na-

rednim godinama. Prateći aktuelna zbivanja u zemlji i regionu, Centar se u više navrata tokom 2007. godine zajedno s drugim naučnim ustanovama pridružio osudi pojave pseudonaučnih grupa koje u zadnje vrijeme preduzimaju nestručna iskopavanja na području naše zemlje. Posebno je ukazano na opasnost koju ovakve pojave predstavljaju za kulturnu baštinu Bosne i Hercegovine i na potrebu bolje saradnje između naučnih institucija i nadležnih državnih struktura, kako bi se poboljšala kontrola stručnosti i kvaliteta rada u domenu istraživanja i zaštite spomenika kulture.